Anul I. — Nrul 24. Prețul unui exemplar 4 Lei. Timișoara, 4 Decemvrie 1927.

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. A. C. CUZA

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA
I., Str. M. Eminescu Nr. 5.

Editor-proprietar:
ALEXANDRU TIERANU

Antisemitism și „Fascism“

— „Specialitatea italiană“ a lui Mussolini —

O intrigă jidănească. — Ce este Fascismul. — Unire și desbinare. — Experiența Italiei. „Fascismul“ antisemit în Spania. — „Tișebuful“ dela 1492. — Antisemitismul „fascist“ în România. — Legea naționalității. Perspectiva istoriei — „Tișebuf“ general.

Ziarele jidănești, pururea meștere în intrigi, povestesc că Mussolini, ar fi primit de curând, în audiență un grup de „ziariști străini“ — ați înțeles ce fel de „străini“ — cari i-ar fi spus, că în unele State se fac „încercării fasciste pe baze antisemite“: întrebându-l, ce crede?

Mussolini, li-ar fi răspuns:

„V'am spus că fascismul este o specialitate italiană! Fascismul înseamnă unire, iar antisemitismul — dezbinare“.

„Fascismul antisemit sau antisemitismul fascist este deci o absurditate crasă, o imposibilitate“.

Această “informație“ — miroasă de o poștă a intrigă jidănească. Căci ce li-o fi spus „ziariștilor străini“, Mussolini? Nu știm, dar un lucru e sigur:

Jidanii, după cele pățite cu Mussolini, voesc acum să-i facă pe „goimi“ să creadă, că nu ar mai putea să repete ce s'a făcut acolo, pentru că “fascismul“ — a spus-o el însu-și — este o „specialitate italiană“!

De-aceea zic, că ar fi zis Mussolini:

„Fascismul antisemit sau antisemitismul fascist este deci o absurditate crasă, o imposibilitate“.

Acest „deci“, jidănesc, este admirabil. Adică: de ce „deci“! „Deci“: pentru că „fascismul“ înseamnă unire, iar antisemitismul — dezbinare“!

Dar dacă s'ar dovedi cumva, că și antisemitismul este unire — ca și „fascismul“, „dezbinare“? Cum rămâne cu „deci“?

Pentru a pune capăt acestei intrigi prostești, prin suciri de cuvinte — voind să înlăture faptele vii — să ne întrebăm: ce însemnează „fascismul“?

In mod evident, însemnează:

Apărare Națională.

Această apărare este în însuși principiul ei: unire — a tuturor puterilor vii ale nației, care se apără — ca și dezbinare cu dușmanii ei, sau cu acei numai rătăciți, cari nu-i înțeleg interesele superioare.

Doar ce a fost „fascismul“, în Italia?

Unire, a tuturor bunilor italieni, înțelegători ai intereselor superioare ale nației italiene — și dezbinare, cu acei rătăciți, cari lucrau la distrugerea ei: prin revoluția comunistă, și prin uneltirile tainice ale francmasoneriei.

La chemarea și sub conducerea personalității, cu adevărat geniale a lui Mussolini: toți bunii italieni s'au unit în „fascii“, în jurul lui — sub amenințarea primejdiei imediate a comunismului — și s'au aruncat asupra revoluționarilor comuniști, tot italieni ca și dânșii, dar induși în rătăcire: ale căror cuiburi de anarhie le-au distrus, prin aceleași mijloace violente, prin cari și ei voiau să distrugă Italia. Iar pe urmă, Mussolini, procedând fără cruțare, a desființat și francmasoneria italiană.

Va să zică:

Unire și desbinare.

Dar ce este comunismul, și ce este francmaseneria, pretutindeni? Toată lumea o știe:

Opera iidanilor, cari voesc să disolve legăturile celorlalte nații, pentru a le putea stăpâni.

In înțelesul său adevărat și real: ce a fost dar „Fascismul“, ca scop, în Italia?

„Fascismul“ a fost antisemitism.

De o știi, sau nu o știi, Mussolini. De o vor mărturisi, sau nu o vor mărturisi, jidanii, cari o știu.

De-aceea tocmai jidanii caută să ascundă acest adevăr, atribuind lui Mussolini el însuși neadevărul declarației: că fascismul antisemit, sau antisemitul fascist, este „o absurditate crasă, o imposibilitate“. Ca nu cumva să se mai repete aiurea!

Realitatea însă nu se schimbă cu vorbe.

•

„Apărarea Națională“ — prin unirea tuturor energiilor vii ale nației — se manifestează, la fie care, după particularitățile ei.

Particularitățile nației italiene — de sânge mai vioiu și de tradiții sociale mai vechi — a făcut să isbucnească „fascismul“, subamenințarea unei primejdii imediate: ca singură formă necesară, de apărare națională, în momentul acela.

Meritul mare a lui Mussolinf și a nației italiene este, că a organizat acea apărare națională, împotriva acelor uneltiri criminale — dovedit, jidovești — a căror victimă a căzut nația rusească, de pildă, din cauza tocmai a particularităților sale.

La celelalte nații, în zilele noastre — în Germania, în Polonia, în Ungaria, în România — primejdia jidănească, generală, latentă, a dat naștere, „antisemitismului“, în forma corespunzătoare primejdiei: fără a se manifesta, deocamdată de cât numai parțial, cu forme violente „fasciste“.

Din aceste manifestații parțiale și altele mai generale — pentru caracterizarea stadiului, în care se afla lupta pe care o ducem — putem zice, că în momentul acesta, pretudindeni:

Antisemitismul elaborează „Fascismul“.

La noi — cu particularitățile cunoscute ale nației românești — această elaborare este, în aparență, mai lentă.

„Liga Apărării Naționale Creștine“, așa precum a fost, dela început, concepută de mine, ca sistem politic — cu o doctrină lămurită și cu un program și o acțiune. conforme cu dânsa — are tocmai chemarea istorică, a elaborării „fascismului“, așa dar: a unirei tuturor energiilor vii, ale nației românești, pentru eliminarea jidanilor.

De aceea am zis și repet necontenit:

Liga nu este un partid, nu voește să fie partid, nu va fi nici odată pnrtid.

Pentru că „partid“, însemnează, în adevăr, dezbinare, pe când Liga este, unire — „fascism“.

Această unire contra jidanilor, face progrese vădite în România — ducând, în mod matematic, la soluția logică, de care se tem.

Să aibă dar jidanii puțintică răbdare: că nu vor perde nimic așteptând. Iar ca să le treacă vremea, plăcut, i-am sfătui: „să meargă la Rabin“, și să se ocupe cu dânsul, puțin, de istoria Spaniei. Căci noi o cunoaștem.

•

In Spania! Hai și noi, la „Rabinul Șef“ dr. Iacob I. Niemirower, ca să vedem ce ni spune el, că s'a întâmplat acolo, cu jidanii. Că doar el este mai competent de cât alții, în calitatea sa de „Rabin al Comunității Israelite de rit spaniol din București“. Și iată ce zice:

„Veacurile al unsprezecelea și al doisprezecelea au procurat Evreilor spanioli primul loc în istoria noastră... Toledo a fost un Ierusalim european“.

„Și veacul al treisprezecelea, cu disputațiunile sale între savanții evrei și convertiți trădători, a fost suportabil“.

„Nenorocirea datează din veacul al XIV-lea și veacul al XV-lea aduce începutul sfârșitului, un sfârșit înspăimântător și o spaimă fără sfârșit“.

„Anul o mie patru sute nouăzeci și doi, este trista dată a catastrofei“.

„Soarta Evreilor în Spania era decisă cu toate că Abraham Senior și Don Ițhac Abrabanel au fost miniștrii Curții. In 1492, 300.000 de Evrei au fost siliți să-și părăsească patria după ce au fost prădați și înjosiți... Tot în ziua de Tișche-be-av, ei au emigrat și au început trista lor odisee“.

Așa s'a isprăvit existența jidanilor în Spania — unde locuiau de 1500 (una mie cinci sute), de ani — într'o singură zi: „tot în ziua de Tișche-beav“, de 10 August 1492, cum zice „Rabinul Șef“, Dar de ce zice: „tot“? Pentru că au mai fost încă două, mai înainte — tot din aceleași cauze — în aceiași zi, fatală.

La 10 August 586, înainte de Hristos, regele Nebucodonozor, a ars primul Templu, din Ierusalim și jidanii au fost duși în captivitatea babilonică. Iar la 10 August 70, după Hristos — așa dar, „tot“ de „Tișe“-be-av“ împăratul Titus, a incendiat al doilea Templu, împrăștiind pe jidani în toată lumea.

De-a ceea, probabil, că jidanii cei proști îi zic — onomatopoetic — lui Tișe-be-av: „Tișebuf“.

Cum se vede: istoria se repetă. Câteodată chiar, surprinzător: cu aceleași întâmplări, la aceleași date.

Explicația o găsim în principiul științific, general, cunoscut:

Aceleași cauze, produc aceleași efecte.

In România — comparată cu Spania — constatăm, în ce privește situația jidanilor:

Nația românească încă nu a ajuns — slava domnului — în veacul al unsprezecelea, și al doisprezecelea, cu jidanii ocupând primul loc, și cu Taledo-Ierusalim.

Cu toate acestea, trăim în veacul al treisprezecelea — încă „suportabil“, pentru jidani — cu disputațiunile între savanți“. Dar aceste disputațiuni, au ajuns la sfârșit. Problema jidănească, este pe deplin lămurită, astăzi în teorie, și își așteaptă numai soluția ei practică, cerută, cu nerăbdare, de toți bunii români. Nerăbdarea, se vede din „excesele antisemite“.

Veacul al patrusprezecelea — cu „nenorocirea“ — se poate așadar prevedea, că nu e departe.

Veacul al cincisprezecelea, în tot cazul, nu va lipsi nici la noi: cu „începutul sfârșitului“.

Dar ce ne face să credem: că nu va lipsi?

Răspundem precis: o lege naturală, care nu s'a desmințit n ci odată.

Legea naționalității.

Această lege, garantează viitorul nostru, împotriva jidanilor, în România, cum a garantat, în trecut, existența nației spaniole, și altora, tot contra lor.

E zădarnic dar, ca jidanii să-și mai facă iluzii, și în ce ne privește, oricât ar fi de lentă elaborarea „fascismului antisemit“, în România.

Nația românească — fie siguri — va ști să se elibereze din ghiarele parazitismului lor: printr'o mișcare „fascistă“, la timp.

Dar mai sunt și celelalte.

Toate națiile se luptă astăzi contra jidanilor — Germania, Franța, Anglia, Elveția, Rusia, Ungaria, Polonia, Danemarca, America — și unele, chiar de pe acuma: cu manifestații, bine caracterizate, „fasciste“. Se înțelege ușor pentru ce:

„Fascismul“ și „antisemitismul“, nu sunt decât „naționalism“: datorite dar aceleiași legi naturale, a naționalității.

In lumina acestei legi a naturei — ca și în perspectiva istoriei, care o confirmă, în tot momentul, cu experientele ei repetate — ajungem la următoarea concluzie, riguros științifică, privind cele ce se petrec în toate țările, în momentul acesta:

Jidanii se apropie de un „Tișebuf“ general.

„Tișe-be-av“ — Izraele!

„Un sfârșit înspăimântător, și o spaimă fără sfârșit“.

A. C. Cuza

„Apărarea Națională“.

M. S. Regele Mihai

M. S. Regele Mihai trecând peste vârsta de 6 ani începe să învețe carte. In dorul ca micul Rege să poată fi de-acum in contact cu națiа pe care o guvernează, într'o sală a palatului regal s'a făcut o clasă, clasa I primară unde vin 17 elevi și M. S. Regele e al 18-lea. Regele Mihai are de învățat mult căci a fi Rege însemnează a ști și învăța mai mult decât alții.

Ungaria menține numerus clausus

Proectul pentru modificarea legii lui numerus clausus nu va mai fi discutat în parlament, deoarece guvernul a amânat sine die, depunerea lui pe biroul Camerii.

Comunitățile israelite din Ungaria au ținut aseară o consfătuire și în urma propunerii directorului „Pester Lloyd“, Iosef Veszi, au hotărât să adreseze câte un memoriu celor două Corpuri legiuitoare, protestând în contra faptului că guvernul nu a fost în stare să menție ordinea la universități. In memoriu se vorbește și despre răspunderea ce cade asupra guvernului pentru turburările cari au avut loc. Memoriul va fi predat Miercuri președinților celor două Corpuri legiuitoare.

Ministrul instrucției publice contele Klebelsberg a primit după amiază la orele 3 și 45 pe președintele comunității israelite din Budapesta Alexandru Lederer, cu care a discutat în privința memoriului, despre care am vorbit mai sus. La orele 4 și jumătate, când Lederer voia să părăsească ministerul, a fost lovit în hal de un atac de apoplexie și a rămas mort pe loc.

Se vede, că si D-zeu s'a supărat pe jidani. Îi curăță de pe lume când uneltesc contra lui „numerus clausus“. Atragem atenția jidoviților să se astâmpere, ca să nu-i lovească „șlogu“ ca pe prietenul lor Lederer.

Atentat împotriva primarului Vienei

In ziua de 26 Nov. s'a comis un atentat asupra primarului Vienei Consilierul Seitz. Atentatul s'a produs la gara de Nord-Vest, în momentul când primarul Vienei se pregătea să meargă la serbarea de deschidere a „Palatului de Iarnă“. In momentul plecărei, un individ s'a detașat din mulțime, trăgând 4 focuri de revolver asupra d-lui Seitz. Nici unul dintre gloanțele trase, nu au atins pe d. Seitz. Imediat după comiterea atentatului, atentatorul a căutat să scape prin fugă, folosindu-se de întunerec. Fiind urmărit de poliție, a fost prins imediat întru'n vagon al tramvaiului electric, unde atentatorul căutase refugiu-

Cine este atentatorul

Atentatorul se numește Richard Strebinger, născut în anul 1900 la Timișoara și este după cum s'a putut stabili până acum membru al Uniunii foștilor luptători.

El este de meserie electromecanic; s'a ocupat însă și de teatru. In momentul de față era fără ocupație de mai mult timp.

Deși Strebinger a stat aseară de vorbă cu conducătorul foștilor luptători din Viena, locot. col. Hiltel, aceasta neagră ori ce legătură cu atentatorul. El a părăsit casa cu intenția de a comite atentatul.

Despre motivele care l'au determinat la un asemenea act nu s'au putut afla încă nimic precis, Se pare însă că nu este vorba de un atentat politic.

Funerariile lui I. I. C. Brătianu

Rămăşiţele pământeşti ale lui Ion I. C. Brătianu au fost transportate Duminică la Florica, unde au fost depuse în cavoul familiei.

In zorii zilei s'a schimbat pentru ultima dată, garda de onoare, în jurul catafalcului, depus în rotonda Ateneului.

Incă înainte de a se face ziuă străzile ce duc spre ateneu erau pline de lume.

Delegaţiile organizaţiilor liberale, judeţene, mulţi în costumele regiunilor lor, au luat loc pe străzile Boteanu, Franklin şi calea Victoriei.

Ordinea era ţinută de personalul prefecturii de poliţiei, în frunte cu d-l general Nicoleanu.

După ce s'a luminat de ziuă, au început să sosească trupele cari s'au înşirat pe străzile Boteanu. Victoriei şi Griviţei. Apoi au sosit şi membrii familiei, miniştrii, membrii corpului diplomatic, memrbii parlamentului etc.

Serviciul religios

La orele 9, după ce au sosit membrii Sinodului cei patru mitropoliţi, etc., orchestra „Filarmonicei" a adus ultimul omagiu lui Ion Brătianu. S'a cântat „Eroica" de Beethoven sub conducerea maestrului Alfred Alecsandrescu.

Soborul celor patru mitropoliţi împreună cu arhiepiscopii şi episcopii, a oficiat serviciul religios, răspunsurile fiind date de corul bisericii. Amza.

Apoi au început discursurile.

Cuvântarea mitropolitului Bălan în numele Ardealului

Intristată adunare,

Providenţa, ale cărei orânduiri rămân de atâtea ori nepătrunse de mintea omenească, a luat din mijlocul nostru pe cel mai ilustru fiu al patriei noastre, pe marele patriot şi bărbat de stat, care a fost Ion I. C. Brătianu.

Cu instinctul sigur al omului de rasă superior, sporit şi printr'o strălucită moştenire sufletească, ce i-a fost lăsată de părintele său, făuritorul regatului român, — Ion I. C. Brătianu a urmărit totdeauna idealul naţional, cu linişte şi hotărâre şi cu căldura unei inimi în adâncul căreia clocoteau cele mai nobile sentimente patriotice.

Călăuzit de ăcest perfect echilibru, care dă măsura bărbatului de stat în momente extrem de grele, Ion I. C. Brătianu a ştiut să asculte de glasul inimei, în care simţea vibrând aspiraţiile unui neam întreg luând asupra conştiinţei sale povara răspunderii de soarta şi viitorul lui.

Insoţindu-l cu binecuvântările bisericii, ridicăm rugăciuni fierbinţi către Tatăl Ceresc.

In veci pomenirea lui.

Dl ministru Dr. Anghelescu. vorbeşte în numele guvernului, Urmează apoi.

Discursul dlui Al. Vaida-Voevod.

In Ion I. C. Brătianu, năpraznica aripă a morţii a frânt nu numai pe prezidentul de partid, ci una dintre individualităţile reprezentative ale timpurilor celor mai glorioase de înfăptuire ale neamului românesc.

Provinciile unite cu patria mumă îi datoresc memoriei sale o veşnică amintire recunoscătoare.

Pe vremea stăpânirii ungureşti, după retragerea lui Dimitrie A. Sturza din viaţa publică, Ion I. C. Brătianu a încheiat un acord cu şefii celorlalte partide, hotărând ca pe viitor cauza românilor de dincolo de munţi să fie ridicată deasupra învălmăşelei luptelor politice interne.

Astfel a pus Ion I. C. Brătianu bazele colaborării armonice între conducătorii politici oficiali ai românilor de dincoace şi de dincolo de Carpaţi.

In expresiunea voinţei dârze a lui Ion I. C. Brătianu se condensa atavicul dor de unire, când după consiliul de Coroană din 14 August 1916, la ora 8 seara, având dânsul, ca prezident al consiliului de miniştri, răspunderea, s'a predat oficiului de externe al Austro-Ungariei, declaraţia de război a României. Din textul vibrant al acestei declaraţii de război răsuna chemarea de unire adresată de Ion I. C. Brătianu transilvănenilor şi bănăţenilor.

Ideia unirii naţionale, nutrită cu sfinţenie, generaţii dearândul, în sufletele misionarilor idealişti, prin acea declaratie de război s'a înfiripat în mod virtual. Voinţa vie de a se uni şi dorul nestăpânit de unire a călăuzit atunci toată suflarea românească. Efectele s'au arătat când ora vremilor împlinite a sunat.

După gloria armatei, după laurii eterni ai Mărăştilor şi Mărăşeştilor, ca o izbucnire a forţelor elementare imanente vrerii gintei noastre, adunările din Chişinău Cernăuţi şi Alba Iulia, ecourile glasurilor frăţeşti descătuşate, care răspândeau chemărilor din declaraţia de război a fraţilor liberi, au consfinţit prin hotărârile lor unitatea naţională. Şi astfel dat i-a fost lui Ion I. C. Brătianu, să prezideze evenimentul dn neîntrecută mărire: Unirea tuturor românilor.

Ce parte mai îmbelşugată de fericire ar fi putut să se reverse asupra unui om politic şi patriot, decât aceea de care destinul l-a învrednicit pe Ion I. C. Brătianu!

După o viaţă inspirată de credinţă în misterul predestinaţiei menirei sale de ziditor la unirea neamului, dânsul, prototipul românului plin de vigoare şi de sănătate, nu a avut să îndure chinurile unei stingeri lente ci după un sbucium, fulgerător de scurt. i s'a înălţat sufletul nemuritor în plaiurile Elizeice. A fost un favorizat al zeilor şi în clipa morţii par'că ursitoarele ar fi voit să-l ferească de neajunsurile bătrâneţii şi de conflictele aduse de năvalnice timpuri nouă, după ce în decursul întregii sale vieţi, s'a bucurat tot numai de succes şi de mulţumiri.

Cât de mult se reflecta în intimitatea sentimentelor sale, măreţia vremurilor glorioase, învedereză un episod din timpul conferinţei de pace din Paris.

Unul din colaboratorii săi îi citea un raport asupra călătoriei M. M, L. L. în Ardeal şi Banat.

Ajungând la descrierea cum M. M. L. L. au vizitat,. conduşi de prezidentul consiulului dirigent, mormântul lui Avram Iancu, păzit de gardişti, moşnegi, foşti oşteni ai Iancului, vocea raportorului a început să tremure, să se oprească, iar după câteva clipe ci.itorul fu silit să întrerupă lectura cu ochii plini de lacrimi. Ioan I. C. Brătianu lăcrăma şi el şi ridicându-se după scaun zise:

„Cine ar putea să-şi stăpânească zguduirea sufletească în faţa acestor evenimente?" Şi amândoi bărbaţii dădură curs liber lacrimilor emoţiei sfinte care îl copleşia aducând acesi prinos memoriei Iancu în faţa viziunii că regele şi regina României mărite au putut să se închine în pios pelerinagiu la mormântul celui mai glorios erou al trecutului ardelenesc plin de mărire.

Partidul naţional-ţărănesc, ca leal contrar exprima în faţa actului catafalc, tuturor acelora pe care defunctul i-a ocrotit, iubit şi condus sentimentele sale de sinceră condoleanţă.

Fie veşnică pomenirea. Dumnezeu să-l odihnească în pace pe marele român care a fost Ion I. C. Brătianu.

Cuvântarea d-lui Aurel Cosma în numele Banatului

Nu închideţi acest sicriu până ce bănăţenii de pretutindeni nu-l acoperă cu lacrimile lor de durere. Nu-l duceţi încă de aici până ce întreg Banatul nu-l împodobeşte cu coroana recunoştinţii şi a omagiului său. Ion I. C. Brătianu este pentru bănăţeni un simbol. Intransigent luptător al integrităţii Banatului, el cerea judecata lui Solomon pentru mândra noastră provincie, spunând că Banatul nu poate fi tăiat în două.

Activitatea lui Ion I. C. Brătianu nu este pildă ci imbold de muncă, roadele frumoase ale operei lui ne încurajează, iar patriotismul lui neţărmuit ne dă căldura iubirii de neam şi de rege, care trebuie să fie fundamentul tuturor înfăptuirilor.

Acum când ne despărţim pentru totdeauna de rămăşiţele pământeşti ale lui Ion I. C. Brătianu ne prosternăm în faţa mormântului deschis care va simboliza pentru noi nu numai lupta desrobirei noastre dar şi biruinţa acestei lupte.

•

Au mai vorbit d-nii: Dr. Costinescu, în numele Capitalei; N. Săveanu, în numele Camerei; General Coandă, în numele partidului poporului; C. Nicolescu în numele Senatului; Ministru Inculeţ, în numele Basarabiei; General Moşoiu etc. etc.

Formarea cortegiului spre gară

Cortegiul ieşind dela Ateneu, a parcurs str. Franklin, calea Victoriei şi calea Griviţei spre gara de Nord. La trecerea lui s'au întonat imnuri funebre de către muzicile militare şi corurile şcolare şi bisericeşti, înşirate pe trotuare.

Intreaga gară şi persoanele erau cernite. Sala de recepţie era împodobită cu draperii de crepe şi tricolor.

Pe peron se afla o companie de elevi ai şcoalei de ofiţeri de infanterie din Bucureşti, cu muzică şi drapele.

In faţa peronului era tras trenul mortuar iar alături aşteptau alte două trenuri, unul regal şi unul pentru parlamentari şi presă.

Vagonul mortuar este acelaş cu care au fost transportare rămăşiţele regelui Ferdinand la Curtea de Argeş. In mijlocul vagonului era un catafale cu trei trepte, la capete cu amfore pentru tămâie, iar la colţuri cu candele mai mici.

Cortegiul a sosit în gară la orele 12. Sicriul a fost purtat pe umeri până la vagon de fruntaşii partidului liberal Compania de onoare a dat onorurile iar muzica a întonat rugăciunea.

Membri familiei şi miniştrii s'au suit în celelalte vagoane ale aceluiaş tren.

In trenul regal au luat loc: regina Maria, principesa Elena, principesa Ileana ex-suveranii Greciei şi prinţul Nicolae.

Trenul mortuar s'a pus în mişcare la 12 şi un sfert iar trupele au dat ultimul onor. Muzica reg. de jandarmi pedeştri din Bucureşti a intonat un imn funebru scris pentru această ocazie de d. colonel Vlăduţ.

La Florica.

Cel dintâi a sosit în gara F rica trenul regal la orele 2. La 2.45 a sosit trenul parlam tar iar la 2.50 trenul mortuar

Sicriul a fost ridicat pe un da câţiva săteni bătrâni din teşti.

S'a făcut o scurtă slujbă r jioasă, apoi sicriul a fost aş pe un car tras de şase boi ş coperit cu o flamură.

Cortegiula pornit spre mauso

O mulţime imensă de săte aşteptat trecerea cortegiului.

Coroanele au fost aşezate alte care.

Regina şi prinţul Nicolae ş seră loc sus în pridvor.

S'a oficiat o noauă slujbă ligioasă, apoi sau auzit câ salve de tun şi sicriul a fost borât în cavou.

In acelaş cavou sunt înmorm taţi tatăl şi mama lui Ion B tianu.

Trenurile speciale s'au îna iat în Capitală la orele 5.

D-lui Administrat Financiar

Primim mai multe plângeri partea ţăranilor asupra felului se încasează taxa de succesi

Se ştie, că evaloarea averii n tenite se face de către notarii munali, apoi de către organel nanciare. Procedura însă se gănează ani de zile, fiindcă care avere este evaloată de c mai multe persoane, în dife timpuri. In această procedură fac multe neajunsuri şi mări găinării. Câte 2—4 agenţi fi se prezintă în scurte interva sub pretextul de revizuire a loării şi fiecare încasează câ mică „cinste". Ar fi inutil d se preciza atâtea cazuri măru căci ancheta nu s'ar termina în 100 ani iar prin asemenea nării nu se poate răpi timpul scu al funcţionarilor publici. Ar fi dorit, ca dl Administrator fi ciar să ordone organelor sale pective, ca toate evaloările s facă într'un timp scurt de 30 iar funcţionarii, cari nu vor fi stare să execute acest ordin, fie imediat destituiţi, ca încapa şi înlocuiţi cu alţii mai harnic mai cinstiţi.

Pentru însuşi prestigiul ţări ceste găinării trebuesc desfiin iar măsurile ce se vor lua s facă imposibile pe viitor. Aştept

— „Eliminarea jîdanilor domeniul culturei — e o problem existenţă pentru noi.

Elimenarea din domeniul cul implică însă: eliminarea din dom economiei naţionale, unde cultur are rădăcinile ei." A. C. Cuz

Babeş-Bolyai Central University Library Cluj

Foita „SVASTICEI BANATULUI"

Epistolie către ţărancele bănăţene

Scumpe surioare,

Din negura mult sbuciumatului meu trecut se desprind clipele luminoase, în care dat mi-a fost a vedea şi admira cele dintâi trei conciuri bănăţene, unul strevechiu şi cafeniu-roşcat, altul în faţa ghimberului, presărat cu numeroase cruciuliţe albe, al treilea subţirel des învărgat, sămănând a năstrapă, năframă ţesută din aur şi argint neaos. Năstrapa părea a fi vraja întrupată. Mi le-a fost adus un prieten bănăţean, în schimbul a 130 coroane. Bucuros i-aşi fi dat, cerând trebuinţa, încincit sau înzecit atâta. Mă uitam la ele dus pe gânduri şi nu'mi venea a crede ochilor încă nedeprinşi cu asemenea minunătăţi ţesute.

Eram în aşteptarea plecării, după 4 zile, la Bucureşti, unde am poposit mai o săptămână, având să isprăvesc cuna şi alta. Pachetul aşezat pe fundu cufărului găzduia, frumos împachetate, vre'o 7 cusături ardelene pe ales şi cele trei conciuri curăţite cahelciu şi călcate cu fierul. Le-am arătat unor cucoane mie cunoscute, una verişoară ghiabură şi alta soţia unui ministru vestit, Amândouă au rămas încântate, mai ales în vederea conciurilor cu adevărat minunate şi amândouă mă sfătuiră să le prezint şi Regelui Carol, care ar fi urmărind cu pricepere şi viu interes mersul industriei noastre casnice şi artei ţărăneşti.

Pentru ziua următoare eram chemat în audienţă, printr'o scrisoare adusă călcare de un sergent voinic şi tăcut ca noaptea. Era pentru mine cea dintâi audienţă la Rege. Inaintasem pachetul în preseară audienţei, după statul adjutantului de serviciu. Am suit scara treptele, palatului cu inima svâcnind în bătăi şi neştiind încătrău s'apuc. Norocul cu un colonel, pe semne adjutant şi el, care m'a luat în primire, însoţindu-mă până lângă intrarea Majestăţii Sale Regelui, viteazul Căpitan dela Plevna. Spre marea mea surprindere, Marele Rege m'a primit în cutare anticameră, cu năstrapa sclipicioasă într'o mână, iar într'alta cu metrul de măsurat pânzeturi, zicându-mi prieteneşte: „Te-am aşteptat, domnule profesor, cu un fel de neastâmpăr. Iată pentru ce. Cu această ţesătură minunată a'şi dori să mi-se îmbrace mobila acestei odăi, aşadar jilţuri şi canapele. Mi-ai pricinui mare bucurie stăruind să capăt, fie şi pe bani mulţi, o stofă tocmai la fel, 32 metri lungă şi 70 cm. lată. Unde s-a plăsmuit această mostră (izvod) de o **rară frumuseţe** şi crezi D-ta, că dorinţa mea îngădue împlinirea sau nu îngădue? La cea din urmă întrebare am răspuns cam în doi peri, temere firească având, că ţesutul unei fâşii aşa de lungă şi anevoie de nevedit şi bătut, ar cere munca a 3-4 ţărance măestre în curs de tot atâţia ani. Incredinţându-mă apoi la faţa locului, că temerea mea este întemeiată, m'am adresat la 3 fabrici mari din apusul luminat, anume chiemate de a ţese până şi icoane lumeşti şi bisericeşti, de mare preţ. Tus-trele fabricele au răspuns aproape la fel, ca teacă, ca pungă, şi în deosebi, că n'ar putea reproduce izvodul trimis **întocmai.** Dacă prin urmare mobila anticamerei regale din Bucureşti n'a apucat a fi îmbrăcată cu năstrapă bănăţeană, vina o poartă aşa numitele fabrici de ţesut „goblenuri".

„Inchinu-mă isteţimii şi mâinilor voastre vrăjite, ţărance din Banat". Astfel am strigat cetind răspunsurile de mai sus. Adecă, ceeace nu sunt în stare a plăsmui maşinele cârmuite de ingineri şi zugravi gras plătiţi, iată că ştiţi înfăptui voi cu degetele istovite sau curbate de muncă şi cu ajutorul d'ale războiului ţărănesc, înciripat din puţinei drugi adesea neghiuluiţi, din spata greoaie şi suveica butucănoasă, din sul învârtit cu parul de gard şi tălpile (în Ardeal „iepe") hodorogite şi săltând spânzurate în dragă voie...

Audienţei dintâi i-au urmat, mai târziu, alte două, una la Regina Elisabeta, numită şi Carmen Sylva, care şi dânsa a îndrăgit conciurile, opregele şi cotrinţele, alta la Sinaia, unde am invitat la un dejun Regal şi duit a şedea la masă lângă muritoarea Regină-poetă. D cum vedeţi, conciurile şi alte nunătăţi bănăţene, da, conci le datorite talentului înnăs voua, iată cui am de a mult cinstirea înaltă, de care a fi a mă învrednici familia reg După dejunul luat cu mulţi peţi de rang înalt, străini şi mâni.

Regele m'a chemat în cab tul pompos dinspre munţi, u mi-a destăinuit între altele, dânsul a pus, la ocazie vorbă nă spre a fi eliberaţi noi temniţă datorită cunoscut memorand, această goarnă a robirii Banatului şi Ardeal pururea românesc. Atâta ad că înţeleptul Rege ştia din fi păr mizeriile ce înduram de curi, noi Românii sujbugaţi.

Iubite surioare Tin să vă părtăşesc în puţine cuvinte, am perindat eu unul, în cu a 35 ani, peste 300 comune lungul şi latul Ardealului şi natului, mergând din sat în şi aievea din casă în casă şi părând oprege şi cotrinţe pe

Problema colonizării in Banat

Chestiunea atât de importantă şi la ordinea zilei a colonizărilor asupra căreia s'au scris atâtea articole inspirate de un cald umanitarism, prezintă în Banat un caracter cu totul nou dar şi grav tot odată, de **proflaxie socială.**

Căci nu e tot una a face colonizări în Dobrogea, în quadrilater sau în Banat.

Dacă în colonizările sălbatice pe care le-au făcut Sârbii în Banatul robit, a primit punctul de vedere politic pentru întărirea graniţelor, dacă ungurii în orbirea lor şovină colonizând pe vremuri Banatul au urmărit expansiunea naţiunii maghiare peste întreg cuprinsul împărăţiei habsburgice spre o mai uşoară şi rapidă maghiarizare a aşa ziselor „minorităţi etnice“, dacă în America de Sud prin colonizările cu emigranţi se urmăreşte un punct de vedere economic, prin punerea în valoare a terenurilor imense ce zac în nelucrare, **noi românii trebue să urmărim în Banat un punct de vedere etnic, care să primeze toate celelalte considerente.**

Banatul este un vast seminar sociologic şi dacă inspectorii care vizitează Banatul din goana automobilelor ar fi coborât în acest ţinut cu alt suflet, ar fi putut constata că neamul românesc se stinge, ca rasă piere şi degenerează.

Rămâi mut de durere când vezi fete frumoase ca'n poveste, care se sting la 20 de ani ca la Mercina şi Vrani, unde în fiecare familie zace un tuberculos.

Stai neputincios când constaţi că sifilisul roade neamul românesc din jurul Oraviţei.

Priveşti împietrit când vezi mame dând copilaşilor de 3—4 ani să bea „rachie“ şi sate întregi bete la friptul tuicei.

Dar toate aceste maladii sociale pot fi remediate printr'o mentalitate prolifică.

In Banat însă, datorită sistemului nenorocit al celor doi copii, — împrumutat dela şvabi, — nu poate fi vorba nici măcar de o natalitate normală, ci de o rapidă şi îngrijitoare depopulare a Banatului românesc.

Avorturile practicate de 80% din femei, tuberculoza, sifilisul, alcoolismul adăugate obiceiului dezastruos pomenit mai sus, vor face în scurtă vreme din neaosul Banat românesc, o provincie cu o populaţie străină.

Declină Remetea Timişană din cauza avorturilor; descreşte Izvinul unde în mai puţin de 10 ani vor rămânea pustii 80 de gospodării frumoase din lipsă de urmaşi ai gospodarilor ce le locuesc. piere Ianova fost sat pur românesc infiltrat şi corcit azi cu şvabi şi din cauza sistemului celor doi copii, e în agonie Ticvanul Mare şi jurul în care tot a treia casă e goală şi unde sistemul a fost împins până la procrearea numai a unui singur copil.

Colonizarea acestor sate cu Ardeleni prolifici, vânjoşi, energici şi destoinici este o mare operă de înalt interes naţional şi o dovadă de înţelegere a nevoilor şi împrejurărilor etnice de peste Carpaţi.

Cum s'au făcut aceste colonizări şi cum au procedat organele de aplicare ale Casei Centrale a Improprietăririi, voiu arăta în articolele viitoare, în care voiu analiza situaţia coloniştilor din fiecare sat, privită prin prizma intereselor noastre etnice.

Adrian Brudariu

Deputat de Timiş-Torontal

Cazul doctorului Lampel

In legătură cu epistola anonimă publicată în ultimul nostru număr, conform promisiunei făcute, revin asupra cazului şi prezint onoratului public datele aflate în cauză:

Am vorbit mai cu toţi medicii români şi nici unul nu are cunoştinţă de acest caz.

La Parchetul Tribunalului din Timişoara de prezent se anchetează acţiunea deschisă de doctorul Lampel, contra unei femei, care l'a cercetat, în locuinţă, noaptea la ora 10 şi a rămas peste la dânsul. Pentru această distracţie doctorul Lampel a plătit câteva mii de Lei. Această femee, peste câteva luni, încearcă de **A'L ŞANTAJA,** cerându-i drept „despăgubire“, **mai multe zeci de mii Lei,** sub pretextul cuprins în epistoala anonimă publicată de noi.

La dosar nu se află nici o unică adeverinţă medicală, care să dovedească, că respectiva ar fi bolnavă de blenoragie. Având în vedere, că cazul s'a petrecut în 1925, o asemenea adeverinţă eliberată în 1927, nu ar avea nici o valoare în faţa Justiţiei.

La sindicatul muncitorilor nu am fost, fiindcă **datele aflate la Parchet vorbesc clar în defavorul femeei şantajiste şi adeveresc nevinovăţia doctorului Lampel.**

Interesându-mă de această afacere şi în alte locuri am aflat, că protectorii femeei în chestiune sunt aderenţii clubului comunist din Timioara: un oarecare Kohn şi un alt jidan, cari au încercat de a face o afacere bună din cazul de faţă. Informatorul anonim se află probabil în tovărăşia acestor elemente periculoase.

Având în vedere, că ancheta încă nu este terminată, mă mărginesc la cele constatate mai sus, urmând, ca la proces să revin asupra cazului.

Un prietin îmi face reprosul, de ce public epistole anonime. Iată de ce: pentru **ca să se dee prilej publicului de a ajutora Justiţia, ca să facă lumină în anumite chestiuni şi să se stabilească adevărul.**

*

In legătură cu aceasta afacere am mai aflat ceva. Intrebând pe un cunoscut vânător de fuste, asupra doctorului Lampel, mi-a spus, că în societatea lor nu este bine văzut, fiindcă le face o strasnică concurenţă şi le strică „preţurile de pe piaţă“. Asupra cazului de mai sus nu ştie şi nu a auzit nimica. Părerea acestui „specialist“ este foarte importantă.

A. Tieranu

O plângere din Rudna

Se ştie, că în comuna Rudna, judeţul Timiş-Torontal, s'a înfiinţat o colonie, compusă din refugiaţi din Jugoslavia şi din nepoţii lui Avram Iancu.

Fală ţie stat român, că ai înţeles să întăreşti graniţa de vest a statului cu stânci de granit a conştiinţei naţionale. O măsură potrivită pentru apărarea statului ameninţat de duşmanii externi şi interni.

Aceşti oameni sunt nişte năcăjiţi, cu o familie numeroasă, fapt cunoscut şi de către autorităţi.

Nenorocirea lor se măreşte şi prin împrejurarea, că pământul primit prin reforma agrară, timp de 2 ani, nu le-a dat nici o recoltă. Mulţi colonişti au fost constrânşi de a recurge la ajutoarele băneşti, prin bănci, pentru a-şi procura atât hrana necesară lor şi familiilor lor, cât şi pentru uneltele agricole. O parte din ei, au primit credite, iar o parte nu, rămânând în cea mai grozavă sărăcie, cerşind milă.

Cum uzurarul şi cămătarul, Aurel Popovici, preotul comunei, care după spusele sale ar fi refugiat din Iugoslavia, venind cu punga plină de dinari, având în folosinţă şi o sesie parohială de 32 jughere, plus 16 jughere sub titlul de „refugiat“ — nu ştim pe ce bază? — însuşindu-şi şi trei loturi de case, tot fără bază; fiindcă legea agrară, după cum se vede, numai numitului preot îi face astfel de avantaje, iar numitul în schimb, împrumută pe bieţii coloniti cu bani pentru cari încasează 32—36%. Unde am ajuns? In Rusia, la palatul ţareviciului Alexis, sau facem pe Banca Marmorosch Blank?!

Şi atunci sfinţită faţă bisericească, cum stăm cu exemplul şi rânduiala ce o dai poporului venit din 20—30 sate? Vedem, că sfinţia Ta, ca în Turcia, zideşti case, fără autorizaţie legală, în ciuda legilor existente. Aduci lemne, din loc oprit, ce formează proprietatea statului, ca un paşă. Ari strada ducând pământ în curte şi altele. Oare cum crezi părinte? Nu ne aflăm într'o ţară în care există şi se respectă legile? Ce s'ar întâmpla, dacă şi poporul de jos ţi-ar urma exemplul? Oare nu crezi, că am ajunge la anarhie?

Ştim, că şi la sfânta Biserică, nu merg decât 5—6 oameni, iar partea mare a poporului trece la baptişti, numai din cauza Sfinţiei Tale?! Destul de trist, părinte!

Având în vedere că aceste ilegalităţi nu se pot tolera, apelăm la autorităţile bisericeşti, cari au făcut ancheta cerută de popor, în care s'a aflat vinovăţia preotului, precum am arătat mai sus şi cele administrative, ca prin autoritatea lor să pună capăt abuzurilor comise de preotul Popoviciu.

M. B.

D-lui Prefect Dr. Coste

Respectuos Vă facem cunoscut, că sătenii din comunele: Teş, Lucareţ, Brestovăţ şi altele, au fost forţaţi noaptea de jandarmi, ca să plece la Chizdia, ca să care de acolo lemne de foc, pe seama d-lui prim-pretor Weisz, la Recaş. Având în vedere, că aceşti săteni au lucrat sub forma de „clacă“, adecă fără plată, — nu înţelegem, ca la acest lucru să fie forţaţi prin jandarmi. Vă rugăm să ordonaţi o anchetă.

Citiţi, răspândiţi şi abonaţi ziarul „SVASTICA BANATULUI“.

Sprijinând ziarul nostru veţi contribui la desrobirea economică a Neamului Românesc!

Nici un ac dela jidan!

conciuri, poneve şi covoare, gulere, cămăşi altiţe pumnaşi şi tăieturi (şebace) cum şi unelte chipeş încristite, aşadar furci de tors, bâte şi toiege, căpcele linguri vase frumos smălţuite şi c. l.

Intâietate am dat şi dau obiectelor vechi şi mai ales străvechi, ca fiind mai toate mândre şi neoş româneşti. Dacă sărăcia (bato focul!) şi datoriile uneori apăsătoare nu m'ar fi silit să vând d-nei Eliza Ionel Brătianu şi altor 3—4 Români sumedenie de alesături şi ţesături, de scule încristite şi vase minunat smălţuite, azi aş fi bogat putred, având 2 odăi umplute până sub grindă cu broboade şi costume ardelene cu oprege şi conciuri şi multe alte minunăţii preţioase.

Din lamura atâtor podobeli strânse în sudoarea feţii de pretutindeni ,subsemnatul am întocmit, firește rând pe rând, 3 feluri de cărţi mari şi pompoase, aşa numitul **„Album de broderii şi ţesături“**, 40 cortoane tipărite în colori la fel cu uneltele ce reprezintă fiecare. La amănunte n'am de gând şi nici răgaz a mă cobori. Apoi 4 albume în câte 3 tomuri cu numeroase broderii şi ţesături plăsmuite de ţărance în mătase sau arniciu mătăsos, din in sau lână ţigaie, la urmă interesantul „Album de crestături în lemn“ de asemenea pe 40 cartoane tipărite în colori la fel, cu uneltele ce reprezintă fiecare.

Nu care cumva năbădăioşii Unguri împănaţi să mă întemniţeze din nou iute şi pe furiş am împachetat albumele tipărite în 5 lăzi încăpătoare şi haid cu ele peste graniţă strajnic păzită, la Bucureşti. Când cu vămuirea în aşteptare, n'a lipsit mult şi era să iau în braţe pe care mi-a spus apriat, că vămuirea şi deci controlul urmează a se face în gara Bucureşti—Filaret. De achitarea unei mari sume cerută drept vamă m'a scăpat, ajutat de d-na Cantacuzino, soţia prim-ministrului de atunci cine altul, dacă nu marele învăţat Nicolae Iorga.

Scumpe sorioare! Cine s'ar fi putând măsura atunci cu mine la Bucureşti, unde mi s'a înlesnit ocazia de a prezenta albume şi alte minunăţii până şi Majestăţii Sale Reginei Maria, pe atunci Principesă Moştenitoare a României Mici. M'a primit în palatul fermecat din Cotroceni. Când i-am îmbiat sfiicios ploconul adus micilor Principese, Zina din poveşti, mi-a întins d'alba şi milostiva ei mână, lăudând din belşug **măestria înnăscută ţărancelor noastre şi în deosebi măestria nicăiri întrecută a ţesăturilor bănăţene!** Am coborât treptele palatului cu ochii scăldaţi în lacrimile bucuriei adânc simţite, bucurie datorită mânilor şi destoiniciei voastre, harnice sorioare. Năstrapele aurii şi opregele voastre mi-au deschis toate uşile cârmacilor şi zugravilor bucureşteni. Nu puţini miniştri, soţiile lor şi alte cucoane de rang înalt m'au cercetat şi mă cercetează acasă, dornici a vedea, ei şi ele roadele mânilor şi isteţimii voastre. Modestul meu cvartir a devenit un fel de muzeu fără taxă de intrare!

De dragul expoziţiei aţi ţinut să aduceţi pe întrecute mari jertfe. Membrii Comitetului aranjator 3 Domni şi 4 Doamne, nau stat nici ele nici ei cu mânile încrucişate. Dimpotrivă.

Că abia îşi poate cineva închipui, câtă toropeală pricinueşte asemenea expoziţie, câte umblete şi călătorii grăbite câte scrisori şi rugăminţi cu mâna şi cu maşina de scris, câtă bătaie de cap şi câte jertfe băneşti! Deşi moşneag de 81 ani împliniţi, subsemnatul m'am sculat cu noaptea în cap, de 3 săptămâni încoaci. Doamnele S. Imbroane şi Mezin s'au fost cuibărit câteva zile în sălile expoziţiei, închinând casă şi masă, bărbaţi şi copii. Ceilalţi membrii şi-au făcut ele şi ei, datoria încât timpul liber le-a îngăduit.

Putem drept aceea zice că ne-am sprijinit împrumutat, lucrând împreună al Expoziţie, D-voastră cu noi şi noi cu D-voastră, iubite sorioare. Era să vă înapoiem minunăţiile trimise, războiul meliţa şi ponevile expuse, pe cheltuelile expoziţiei. Dărnicia şi cumintenia voastră însă ne-au ulat pe dinainte, aducând şi înapoindu-le din punga voastră. In schimb noi am cruţat din răsputeri, aşa că în cele din urmă au prisosit cam 14.000 Lei. Nu care cumva am împărţit această sumă între noi, 3 bărbaţi şi 4 Doamne fruntaşe? Vorbă să fie. Din prisosul amintit am asigunisit cu Lei 5.000 o carte de mare preţ în 3 tomuri, spre a o dărui, ca aducere aminte, muzeului bănăţean de aici. Cu restul de mai 9.000 Lei, Doamnele Mezin şi S. Imbroane vor arvuni, ca dar pentru muzeu, un conciu năzdrăvan şi altele câteva minunăţii bănăţene.

De încheiere, scumpe sorioare, vă aduc cu dragă inimă, în numele Comitetului aranjator, duioasă şi adânc simţită mulţumire, pentru tot ce aţi făcut în folosul şi de dragul expoziiei.

Indatorat mă simt de a înşirui, la sfârşitul epistoalei, toate comunele din cari s'au adus ori trimis obiecte la Expoziţia timişorţană anume:

Banloc, Belinţ, Bocşa-Română, Bolotinţ, Buziaş, Chevereşul-Mare, Chizătău, Chizdia, Cuveşdia, Denta, Ficatar, Gherman, Icloda, Ictar, Igriş, Izvin, Lalaşinţ, Murani, Ohaba-Timişană (Forgaciu), Opatiţa, Partoş, Racoviţa-Timişană, Sacoşul Turcesc, Soşdia, Seciani, Secusigiu, Sarafola, Şipet, Şistarovăţ, Topolovăţul-Mare, Vasiova, Vălcani.

Reînnoind mulţumirea către toate şi toţi acei, cari au ţinut să expună obiecte, în numele Comitetului Expoziţiei de Artă Ţărănească, semnez al vostru credincios prieten şi

tovarăş de muncă

Prof. **D. Comşa,** preşedinte

Timişoara, la 25 Noemvrie 1927.

Ce cuprinde legea pentru apărarea statului?

In „Monitorul Oficial“ dela 15 Noemvrie a. c. s'a promulgat legea denumită: Lege privitoare la adaugirea unor aliniate la art. 11 din legea pentru reprimarea unor infracţiuni contra liniştei publice publicate în „Monitorul Oficial“ No. 279 din 19 Decemvrie 1924. Iată textul ei:

Art. unic. — La art. 11 din legea pentru reprimarea unor infracţiuni contra liniştei publice, publicată în „Monitorul Oficial“ No. 279 din 19 Decemvrie 1924, se adaugă următoarele alineate finale:

Oricine fie prin uneltiri viclene, fie prin mijloacele arătate de art. 3, 7 şi 8, sau prin orice alte mijloace asemănătoare, va întreprinde ori va încerca să întreprindă o acţiune împotriva inviolabilităţii persoanei regelui sau a alcătuirii Inaltei Regenţe, sau a ordinei legale de succesiune la Tron, ori a formei de guvernământ. statornicite de Constituţie, precum şi oricine, prin aceleaşi mijloace va agita sau va încerca să facă agitaţiuni, din cari ar putea să rezulte un pericol pentru siguranţa Statului, astfel cum este statornicită prin legi, se va pedepsi cu închisoare dela 6 luni până la 5 ani, cu amendă dela 10.000 la 100 mii lei şi cu interdicţiunea corecţională.

Deasemeni se vor pedepsi cu închisoare dela 6 luni până la 2 ani. cu amendă dela 5000 la 50 mii lei şi cu interdicţiunea corecţională acei cari vor răspândi, prin mijloacele arătate în alineatul precedent, ştiri tendenţioase privitoare la schimbarea ordinei legale de succesiune la Tron sau a formei de guvernământ, statornicite de Constituţie.

Agenţii provocatori, chiar când provocarea n'a fost urmată de efect, precum şi complicii se pedepsesc cu aceeaş pedeapsă.

Disoziţiunile art. 9, alin. 2, se aplică şi acelor ce s'au făcut vinovaţi de infracţiunile mai sus arătate.

Pe lângă dispoziţiunile din art. 15, funcţionarii publici, membrii clerului de orice categorie, precum si în genere toţi acei cari primesc, sub orice formă sau titlu, retribuţiune din bugetul Statului, judeţului, comunei şi aşezămintelor puse sub controlul Statului şi cari se vor face culpabili de faptele de mai sus, vor fi suspendaţi din funcţiune din momentul deschiderii acţiunii publice în contra lor, reţinându-li-se şi salariul din acel moment.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

O datorie de neuitat

Se vorbește foarte mult de o ajutorare a Maramurășului. Și pe drept cuvânt Maramurășul are absolută nevoe de o ajutorare. Țara lui Dragoș-Vodă e bătută de D-zeu și uitată de oameni. Dacă Moții mai au energie de rezistență, Maramurășul nu mai are și trebue să plesnească (E prozaic termenul dar e real). Invadat de toate leprele galițiene, cari storc fără milă toată agoniseala bietului muncitor. Jidanii au transfigurat înfățișarea anterioară a Marămurășului. Cârciumele au devenit viserici pentru bieții Români atrași de alcoolul veneticilor. Averi secătuite, familii pe toată nefericirea sorții, iată tabloul Maramurășului. Drumurile proaste fără nici o îngrijire, mijloace de existență reduse, iată motive destul de adevărate pentru procesul de destrămare națională și socială care se începe în Maramureș.

„Strigă Maramurășul“ e glasul unui confrate, care subliniază în termeni foarte triști situația nenorocită din Țara lui Dragoș.

Adevărat un strigăt de alarmă vine cu ultima protestare a unui colț de țară uitat de toți. Un strigăt de alarmă, care ne cheamă pe toți aceia care ne iubim țara, la realitatea atât de strigătoare. Cel puțin acum, în ceasul al 11-lea să ne convingem că Maramurășul are nevoie de o curățare de elemente străine, de a ajutoare pentru reîntemeierea gospodăriilor ruinate, de credite necesare prosperării muncii, de șosele impietruite și bune pentru o circulație mare, ca și produsele puține să poată fi valorificate.

Trebue să ne convingem că se recere o complectă ajutorare socială și culturală pentru a scoate sufletele voinice ale lui Dragoș din noianul destrăbălării. In fiecare sat să ridicăm câte o biserică de cultură și igienă socială. Să înțelegem odată pentru totdeauna că Maramurășul trebue desmorțit și scos din întunerecul și nefericirea actuală.

Să fim cel puțin convinși, că orice așteptare este o crimă, un asasinat.

Interim.

INFORMAȚIUNI

Procesul studentului Beșliu. In ziua de 10 Decembrie se va judeca procesul intentat de studentul Beșliu, contra jidanilor, cari acum trei ani au încercat să-l ucidă, lângă podul dintre Cetate și Fabrică. Vom prezenta un raport detailat asupra procesului.

Militare. D-l Medic Lt.-Colonel Dr. Cojan Vasile este mutat dela Spitalul Militar „Regina Elisabeta“ la Spitalul Militar Timișoara, iar d-l Medic-Maior Dr. Ursu Gh. dela Spitalul Militar Timișoara la Ismail ca medic-șef de devizie. D-l Medic Căpitan Dr. Magda Alexandru este detașat dela Spitalul Militar Timișoara la Spitalul Militar „Regina Elisabeta“ Bucureșfi.

Logodnă. Luni, 14 Noembrie cor. a avut loc în localitate logodna d-lui căpitan Romulus Ciorogariu, nepotul episcopului Ciorogariu cu drăguța d-ră Sofia Grozda, fiica advocatului dr. Grozda din Buteni jud. Arad. După celebrarea logodnei a avut loc un banchet, la care au luat parte foarte mulți oaspeți din elită arădană și timișoreană.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitar și în *românul* necinstit și înstrăinat!“

După nenorocirea dela Dostat. In numărul trecut am publicat o scrisoare a părintelui Stanciu, în care se cerea cercetarea și aplanarea pașnică a acestei nenorociri, întâmplată prin moartea celor 8 copii omorâți de obuzul lăsat de armată pe hotarul comunei Dostat. Acum aflăm, că în urma celor întâmplate și publicate, din partea prefecturii județului Sibiu s'au luat măsuri să se cerceteze deaproape cazul, spre liniștirea populației. Pe ziua de Luni 21 Noemvrie c. e fixată eșirea la fața locului. In fruntea comisiei e d-l general Orescovici. Se va cerceta cazul întâmplat și întreg terenul, întru cât ar mai fi rămas vreun abuz neexploadat. Pentru cercetarea terenului vor fi comandați 20 soldați. Vor putea lua parte și 1—2 persoane din fiecare sat interesat. Exercițiile militare s'au ținut la timpul său pe hotarul comunelor Drașov, Boz, Spring și Dostat.

getul comunei era de 65.000 Lei. iar astăzi de 921.0000 Lei. IN PATRU ANI MAI MULT CA INZECIT.

De unde și până când.

Nu am avut ocazia să vedem actele dresate în legătură cu cazul lui Ion Mânzatu din Cuvejdia, totuși față de cele comunicate mai sus nu ne putem reține a nu ne exprima cea mai adâncă revoltă, căci cele descrise de Mânzatu, par a fi cetite în „1001 nopți“, sau în istoria lui Terente etc...

Rușine, că într'o comună românească așa de mare, domnează o astfel de mizerie și jale.

Rugăm autoritățile în drept să facă dreptate și să ne ferească pe viitor de o asemenea rușine.

Hodoș. Intrebăm Autoritățile noastre, că au cunoștiință, că în comuna Hodoș, s'au eliberat permise de arme, numai pe seama locuitorilor unguri?! Aceste permise s'au eliberat la intervenția dlui Ing. silvic Wrbitzky, dela „Casa Verde“. Numai un singur român are permis de armă, anume dl învățător penzionat Iancoviciu, în etate de aproape 70 ani. Deci situația se prezintă astfel: *cinci unguri și un român.* Ce zici dle Weisz?

Recaș. Informăm pe d-l Weisz, primpretorul plășii Recaș, că in noaptea dintre 30 Nov. și 1 Dec., d-l primar al comunei Topolovățul mare, Mărghitan, a fost mort de beat și culcat pe podele, în sala de așteptare a gării Recaș. Așa se vede că Mărghitan face enorme progrese cu beția. Acuma vine la reședința preturei, ca să dovedească, că cele scrise de noi corăspund adevărului. Mâine va dormi mort de beat în localul Preturei, iar apoi ne vom trezi cu el, culcat în fața Prefecturei Județului. Felicităm pe d-l Weisz, pentru admirabilul său primar.

Nadaș. Atragem atenția Administrației Financiare, că jidanul Guttfreund Ioszef, comerciant din comuna Nadaș, vinde beuturi spirtoase, fără a avea brevet. Se zice, că s'a făcut o anchetă în această privință și respectivul nu a aflat nimica — afară de 5—6000 Lei. Un invalid român și tată alor 5 copii, care a cerut un brevet de birt, a fost răspins, iar fiul lui Iuda face birt fără brevet în ciuda legilor Țării Românești și în întâlesul Talmudului iidovesc. Anchetați cum a fiert cca 50 Hectolitre de țuică. Cât a declarat la Percepție?

Voiteg. Pe terenul societății de vânătoare „Potârnichia“, rezervat pentru vânătoare în cercuri, în ziua de 12 l. c. secretarul comunei Voiteg, Vasile Gligor și d-l Dr. Imbroane, au vânat 13 iepuri. Interesant este, că d-l secretar, care în calitate de membru a sus zisei societăți, fiind obligat a plăti iepurii împușcați, și-a dat demisia din societate. Cu ocaiza vânătoarei în societate, s'a hotărât, ca iepurii să fie împărțiți între membrii. Secretarul care a luat parte la vânătoare, ca oaspe, nu a vrut să recunoască hotărârea de a se împărți iepurii, ci s'a luat la ceartă, în cursul căreia a numit pe d-l Vasile Cioban, de „porc“. D-l notar a făcut pașii necesari, pentru a se confisca arma d-lui Vasile Cioban, din motive de răzbunare personală, învinovățindu-l, că ar fi sărit asupra sa cu arma, cea ce toți vânătorii pot dovedi, că nu corespunde adevărului. Rugăm autoritățile în drept de a avea în vedere cele descrise mai sus, la judecarea conflictului ivit între d-l notar și d-l Cioban.

Grevă școlară la Cluj. La școala de conducători tehnici elevii din clasele II, III și IV sau pus în grevă, refuzând să mai urmeze cursurile. Aceasta este a doua grevă, în scurtă vreme la această școală. Mișcarea elevilor este îndreptată împotriva directorului Mihăilescu, acuzat de fraude, chiar de anchetatorii ministerului instrucțiunii. Totuși directorul este la postul său. Elevii au declarat că nu încetează greva până ce nu pleacă directorul.

La loja theosofică „Unirea“ a conferențiat în seara zilei de 19 Noembrie d-șoara Dijkgraaf, președinta societății theosofice olandeze. — Români notați, că la Timișoara funcționează o „lojă theosofică“, la care se țin conferințe de către cetățeni străini. Ce are de zis Grigore al Aradului.

Arestarea unor criminali la Oradea. Intr'o cârcimă din piața Cailor au fost arestați săptămâna trecută patru indivizi asupra cărora s'au găsit 12 revolvere încărcate, o mare cantitate de monede vechi și o importantă sumă de bani. In momentul când polițiștii au pătruns în camera bandiților, țiganul Lacatos a aruncat în sobă banii cei avea asupra sa. Cercetările au stabilit că acei patru țigani sunt membrii unei bande care a săvârșit numeroase crime și jafuri. Ultima lor ispravă e crima dela depozitul de lemne Aufricht din Arad, unde au ucis pe paznicul de noapte. Alte jafuri au fost săvârșite la Șimleul Silvaniei. Cu actele dresate cei patru bandiți au fost depuși la arestul preventiv. Poliția e acum pe urmele lui Gheorghe Turcoș, capul bandei.

Prefectura jud. Tm. & Torontal
No. 30407/1927.

PUBLICATIE DE LICITATIE.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 17 Decemvrie 1927, ora 12 a. m. se va ține licitațiune pubilcă în termen scurt de 15 zile, la serviciul economic al prefecturi județului (et. I. camera 61), pentru diferite albituri, paturi și diverse vase de tinichea și fier, ce se necesită pentru spitalul județean din Lipova.

Valoarea decizului e de Lei 229.633 adică: Douăsutedouăzecinouămiișasesutetreizeci Lei.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Oferte în valută forte și supraoferte nu se admit.

Concurenții vor prezenta odată cu ofertele lor închise timbrate conform legii și sigilate și o garanție de 6% asupra sumei oferite în numerar sau efecte garantate de Stat.

Devizul, caetul de sarcini, cum și alte informațiuni se pot obține între orele 8—12 în zilele de lucru dela seriviciul economic al Prefecturi județului Timiș-Torontal (et. I. camera 61).

Timișoara, la 30 Noemvrie 1927.

Prefect: **Boleantu.**

Șeful serviciului: C. Moise

Mica Publicitat

Un cuvânt 2 Lei. Cu litere groa 4 Lei.
Cel mai mic anunț la Mica Publi cate costă 40 Lei.

Tutungerie românească Mih Condali Timișoara, Cetate, S Primăriei No. 7. *Români sp jiniți pe comercianții romă*

„Svastica Banatului“ și **„Ap rarea Națională“** se află sp vânzare în tutungeria d-lui Condali, Cetate, str. Primăriei

Meditații. Student în ultimul al Școalei Politechnice pre lecții de limba română, francez engleză și Matematici în m avantajos. A se adresa la zi

Brudariu Adria
advocat
anunță pe clienții săi că dela 1 D cembrie 1927 **a mutat biro său de avocatură în Palat Löffler C.** (Timișoara-Cetate, B levardul Regele Ferdinand No. Telefon 2-70.

Primăria Municipiului Timișoara.

No. S. 32932—1927.

PUBLICAȚIUNE.

Noi, Primarul Municipiului Tim șoara, aducem la cunoștință public că revizuirea anuală a listelor ele torale pentru adunarea deputați și senat în sensul art. 15 din lege electorală se vă face în tot curs lunei Decemvrie 1927.

Pentru acest scop se învită to cetățenii, cari au cunoștință, că or cine din alegători înscriși în liste menționate între timp conf. art. 26 28 al legei și-a pierdut dreptul d alegător, să anunțe aceasta cel m târziu până la 31 Decemvrie 1927 biroul secretariatului municipiul (Primăria, et. I., ușa No. 22).

Totodată se învită toți aceia, că au fost omiși din listele electorale sau în cursul acestui an s'au mutat Timișoara, ori întretimp din alte motive au devenit îndreptățiți de a înscriși în aceste liste, să se prezinte tot până la 31 Decemvrie 1927 biroul menționat, aducând cu sine actul de cetățenie și buletinul de înscriere dela Biroul populației.

Anunțările se pot face în fiecare zi de lucru dela ora 8—12 a. m. dela 4—6 p. m. în biroul susmen ționat.

In baza acestor anunțări se v lua dispoziții pentru ștergerile întregirile necesare.

Spre orientare se comunică, dreptul de alegător pentru camer respectiv senat îl are bărbatul.

1. Care este cetățean român.

2. Care a îndeplinit etatea de ani pentru cameră resp. 40 ani pe tru senat, și

3. care nu cade sub prevederi art. 26—28 al susciatei legi.

Se observă, că persoanele înscr se deja în listele ca alegători pe tru cameră, cari în cursul acestui a au împlinit etatea de 40 ani, din of ciu vor fi înscrișî ca alegători la s nat.

Timișoara, la 26 Noemvrie 1927.

Primar: **Iosif Reiter.**

Secretar: **Șagovic**

Din viața satelor noastre

Brestovăț. Atragem atențiunea onoratelor autorități administrative, că pe lângă notariatul comunei Brestovăț funcționează în mod ilegal d-l Pavel Stângaciu, ca secretar de notar. Având în vedere că numitul nu are examenul cerut pentru această funcțiune, cât și faptul, că încasează câte 80 Lei dela oameni pentru transcrierea biletului de vită, cu onoare rugăm, ca să fie destituit din postul ce'l ocupă în mod ilegal. Nu se poate încasa aceași taxă pentru un bilet de vită, ca și pentru unul vechi, ce se transcrie sau se vizează pentru târg. Așa se vede, că Stângaciu nu înțălege acest lucru.

Babșa. Primim o știre din partea fratelui nostru Savescu, care afirmă, că între părintele F. Muresan și d-l primar T. Crișovan nu a fost nici o neînțelegere în legătură cu zidirea Casei Naționale. D-l primar Crișovan a dat sprijin preotului. Adevărat este, că în asemenea chestiuni se fac multe vorbe pe la sate, totuși de o ceartă nu poate fi vorba. Casa Națională s'a zidit. Ce privește pe d-l Constantin Loichici, d-l Savescu afirmă, că pe vremea ungurilor a fost un bun primar, care și-a priceput chemarea. Faptele lui bune, făcute pe acele vremuri, nu se pot uita. Publicăm cele de mai sus cu observarea, că ne bucurăm foarte mult, când primim câte o veste bună din satele noastre românești.

Cuvejdia. Săteanul Ion Mânzatu, din comuna Cuvejdia ne comunică, că în ziua de 12 Nov., agentul Rosu dela Percepția Lipova și primarul comunei Iacob Mânzatu au adus jandarmi dela 3 secții, anume dela Alios, Șistarovăț și Chizdia, cari întrând în casa sa, ca să-l caute, au terorizat familia ca să le spună unde se află. Membrii familiei nu au știut, că el este călătorit la Lipoșoara, iar jandarmii au stat la pândă în casa sa până în dimineața zilei de 14 Nov., când întrând în casă, au ridicat cu forța, pe fata sa din pat și au dus-o la secția de jandarmi din Șistarovăț. Un jandarm ungur s'a dus la tatăl său, în etatea de 78 ani spre a-l forța să spună unde se află feciorul său. Bătrânul nu știa nimica, iar jandarmul ungur s'a lăudat, că va împușca pe Ion Mânzatu, care ne comunică cele de față.

Ion Mânzatu a fugit la Timișoara și a făcut denunț la Parchet și la Prefectură, iar în ziua de 16 Nov., s'a prezentat la postul de jandarmi din Șistarovăț, spre a da o declarație. Aici a fost înjurat în modul cel mai ticălos de către jandarmul ungur. Norocul lui, că era și soția sa de față, căci de era singur l'ar fi omorât în bătaie.

Tot năcazul se naște din felul cum se încasează impozitele la sate, de către oameni lipsiți de ori ce cultură și din modul barbar în care se procedează față de nenorociții români dela sate.

Acuma, când poporul a sărăcit cu totul, acuma se aruncă asupra sa un impozit de 2—3—5 ori mai mare ca înainte. De unde să plătească, când toată averea și tot rodul muncei lor nu valorează nimica?!

La Cuvejdia, în anul 1923, bu-

CINEMA

CETATE: 3 și 4 Dec. — APOLLO: 6 și 7 Decembrie
CONCORDIA: 8 Decembrie

„VENUS IN FRAC“

Comedie ultra modernă, în care se dă cea mai fericită, cea mai interesantă deslegare problemei moderne.

In rolurile principale:

Carmen Boni-EVI EVA — G. ALEXANDER.

Monopol: Frascati-București.

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMANEASCĂ“ Sucursala Timișoara, Piața Iepeș Vodă 2. — Telefon: 1200.

BCU Central University Library Cluj